

Terepgyakorlat a Zemplénben

2010 bizonyára úgy marad meg emlékezetünkben, mint a vizek éve. Árvíz, elmosott életek, a nemtörődömség ecsetével vörösre festett földek voltak a médiumok vezető hírei. A természetben az „idő körbejár”. A mi időszámításunk a természetéhez képest kisebb léptékű, a többszáz éves fák megéltek már nehezebb napokat is. Idén több a gomba, mint lenni szokott, és egy kicsit kevesebb őszi kikerics bújt elő Ócsán, mint tavaly ilyenkor. A szúnyogok tobzódtak idén, ha lehet még nagyobbak lettek, és bölcsőnek alkalmas pocsolyát is kedvükre találhattak. A tiszavirágzás -szomorúan vettük tudomásul-a magas vízállás miatt elmaradt...

Nehéz volt megfelelő időpontot találni az őszi terepgyakorlatnak, végül a legkevésbé esős hétvégét sikerült kiválasztanunk. A három napból csak két napig szakadt az eső. Pénteken reggel indultunk útnak, és első napi program a Tokaji Kopasz-hegy volt-lelt volna...

Busszal a hegytetőre mentünk és egy hatalmas esőfelhőből szálltunk alá gyalogosan. Lefelé jövet megértettük, hogy miért nem szüretelik az aszúszemeket délelőtt 10 óra előtt...(Remélem a faktosok még tudják a választ!) A II. Rákóczi Ferenc által vezetett szabadságharcban a tokaji bor komoly szerephez jutott: hol bevételt hozott, hol pedig diplomáciai ajándék volt. Nagyobb nemzetközi hírnévre is így tett szert a nemes ital. Támogatókat keresve a Napkirályhoz, XIV. Lajoshoz követeket küldött II. Rákóczi Ferenc, akik a fejedelmi pincéből is vittek ajándékot a francia királynak. XIV. Lajosnak annyira ízlett a bor, hogy Madame Pompadurnak e szavakkal ajánlotta: *"C'est le roi des vins et le vin des rois"* - *"A királyok bora és a borok királya"*.

Ez azonban latinul vált ismertté: Vinum Regnum - Rex Vinorum. A Napkirály pedig elrendelte, hogy Tokaji soha nem hiányozhat ünnepi asztaláról. XIV. Lajos mellett még többek közt Cromwell, Nagy Péter cár és Katalin cárnő is a tokaji borok szerelmese volt.

Hömpölygés közben álmodtunk a szép napsütéses langyos őszi napokról, amit az öreg tőkék megéltek. A sok-sok tintagombán kívül gyűrűs tuskógomba is volt, azonban az megfőzve nyálkás lesz, ellenben nagyon finom és ropogós,... de mi maradtunk a jól bevált dióízű nagy őzlábgombánál, amiből este az egész csapat jóllakott. (a nokedlit sem hiányoltuk, annyi tejfölös gomba lett!)

Sárospatakon egy biológus-féle csapatnak alkalmas házban szálltunk meg. A legelszántabbakkal a makkoshotycai patakból vízmintákat gyűjtöttünk, amit este meg

is vizsgáltunk a magunkkal hozott mikroszkópokkal. Este előadás, fajismereti vetítés-alvás azoknak , akik képesek voltak...

Reggel Erdőbényére indultunk, gyűjtőútra. A diatómabányát olyan sártengeren keresztül közelítettük meg, hogy végig azon aggódtam-mi lesz a 40 kg alatti lányokkal...? Erdőbényétől északkeletre található az Ediafilit Kft. tulajdonában lévő kovaföld- (diatómaföld-)bánya, ahol rendkívül változatos növény- és halleNyomatok gyűjthetők. Mivel a diatómaföld igen porlékony, ezek a szarmata korú maradványok könnyen tönkremehetnek, viszont az átkovásodott rétegekben megőrződött lenyomatok hosszútávon is jó megtartásúak maradnak. A kovaföld az erőteljes vulkáni működés elcsitultával, a tufatérszíneken kialakult limnikus medencékben keletkezett. A feltörő kovasavas hévforrások kedvező életfeltételeket teremtettek a kovaalgák számára, melyek vázából keletkezett a kőzet, mely magába zárta a tavakat övező szarmata kori erdők faleveleit, és a tavak akkori élővilágának nyomait.

A türelmes gyűjtők szép leletekkel térhettek haza. Gyalogosan indultunk tovább az ország egyik legszebb patak völgyében, az enyves égerek ölelte Aranyosi völgyben. Itt is megnéztük a patakban az édesvízi gerincteleneket, és gyűjtöttük estére a főznievaló gombát. A légyölő galóca persze nem került a lábosba. Az esti vetélkedő csapatban és egyéni fordulókban zajlott. Mezős Anna és Juhász Marcell holtversenyét végül Anna kicsivel jobb teljesítménye döntötte el, így az 5 millió Forint (apróban) őt illette meg.

Vasárnap az utolsó száraz ruhánkban kompoztunk át Kisfaludnál a Bodrodzuga. Csodálatos vízi világ tárult a szemünk elé, amiből keveset élvezhettünk, mert szó szerint megküzdöttünk minden lépésünkért. A rucaöröm, a virágkaka, a hídőr, a kányafű, vagyis a szokásos „vizes” növények mind a szemünk elé kerültek, de a vízi madarak inkább egy-egy szilfa vagy tölgy lombosára alatt várták az idő jobbra fordulását. Néhány fejünk fölött elhúzó kárókatona-csapat és egy- két bátrabb kiskócsag sejtette velünk, hogy a madarak birodalmában járunk... Kompozás után a Hudácskó pincészetben megállva, ha nem is a Madame Pompadourt átmelegítő aszúval, de a testet és lelket melegítő ó-furminttal intettünk búcsút a tájnak...

Kecskemét, 2010. október 30.

Juhász Katalin